

da și ție rapid. Cuvântul *iarbă* are pentru noi aceeași semnificație ca plantele de pe pajiște. Acestea nu au consistență și se țin de suprafața solului, încât nici nu au rădăcini adânci. Acelea prosperă în timpul iernii (este clar că se referea la țara sa, în care era mai cald și nu ninge deloc), dar vara, când soarele începe să dogorească, ele se vestejesc. Timpul de față este pentru voi iarna voastră. Slava voastră nu se arată încă. Dar, precum copacii, iarna aveți rădăcinile adânci ale dragostei și, după ce va trece vremea rece și vine vara (vrea să spună ziua judecării), iarba verde se va usca, iar slava voastră va străluci. Sunteți morți, zice apostolul, păreți morți, asemenea copacilor în vremea iernii, scorojiți și aparent fără viață. Ce speranță mai avem noi, totuși, dacă suntem morți? Avem rădăcinile cu noi și rădăcinile noastre sunt bine înfipte în pământ și acolo în ele este viața noastră, pentru că acolo este dragostea noastră. Cum se mai poate ofili cel ce are o astfel de rădăcină? Dar pentru noi când va veni primăvara? Sau când va fi vara noastră? Când ne vom înveșmânta, precum copacii, în frunzele noastre și când ne vom încărca de fructe gustoase? Oare când va fi aceasta? Ascultați următorul cuvânt al lui Pavel: „Iar când Hristos, Care este viața voastră, Se va arăta, atunci și voi, împreună cu El, vă veți arăta întru slavă” (Coloseni 3, 4; **Augustine**, *Expositions of the Psalms* 37, 3, în *op. cit.*, p. 289).

Versetul 3: „Nădăjduiește în Domnul și fă bunătate, și locuiește pământul și hrănește-te cu bogăția lui”.

Versetul 4: „Desfată-te în Domnul, și îți va împlini ție cererile inimii tale”.

Tot așa zice și Septuaginta, doar că, în loc de vorbele „fă bunătate”, zice mai direct: „fă binele!” În partea a doua a versetului 3, textul ebraic spune: „locuiește în țară și umblă în credință!” Se vede limpede că textul grec se îndepărtează de ideea primei părți. Îndemnul de a se hrăni cu bogăția sau cu belșugul pământului este

cu totul străină de context. Ori, dacă psalmistul îi sfătuiește pe ascultători, posibil ucenici, să nu se mânie și nici să nu-i invidieze pe cei răi, răpitori și hrăpăreți, dar mai ales să nu-i imite pe aceia, dedându-se la acte de nedreptate pentru a se îmbogăți pe nemuncite, se vede clar care este obiectivul învățăturilor: să nu-și piardă, din pricina celor răi, speranța în Domnul și să nu se ia după faptele acelor, ci să facă în mod constant binele, ca dovadă a încrederii în Domnul. Când zice: „Nădăjduiește în Domnul!”, te îndeamnă nu doar să ai o credință teoretică sau intelectuală, care nu are deloc puterea sau darul de a schimba ceva în viața ta. Se impune să fii convins în credința ta, ca unul care ai trăit deja o experiență personală cu Dumnezeu, în care vezi deja un Partener de viață, care, chiar dacă nu îți controlează viața, cel puțin te-a sprijinit și continuă să te sprijine în toate aspectele ei. Prin urmare, dacă nu te vei încrede în bogăție, precum cei răi, ci îți vei pune toată nădejdea în Domnul, vei putea locui în țară, mai precis în pământul pe care ți l-a rezervat ție și familiei tale ca să te hrănești din el în deplină siguranță. Cuvântul ebraic „emunah” nu are doar sensul de credință, așa cum au redat unii, ci mai înseamnă și stabilitate sau siguranță.

Mesajul psalmistului, per ansamblu, este unul biblic care face trimitere evidentă la experiența înaintașilor, care, atâta vreme cât s-au încrezut în Dumnezeu, au putut locui și s-au putut hrăni liniștiți din roadele țării, cât timp au lucrat binele, adică au împlinit poruncile divine. Aici psalmistul reia, cu alte vorbe, exact ce li s-a făgăduit, de către Domnul, vechilor evrei. Ideea de retribuție a credincioșilor care rămân sub ascultarea legii Domnului apare ca o învățătură centrală a Vechiului Testament. În ansamblul său, era cam același stil de gândire întâlnit și în mentalitatea religioasă a altor popoare din Antichitate. Vechii latini aveau și un proverb: „Do ut des”, adică îți dau ca să-mi dai, încât transpus pe plan religios, echivala cu a da cinste și slavă zeilor, ca ei, în schimb, să te răsplătească cu bunătăți materiale. Ori, citim că și în legea lui Moise

scrie: „De vei asculta glasul Domnului Dumnezeuului tău, vor veni asupra ta toate binecuvântările acestea și se vor împlini asupra ta” (vezi mai în amănunt cartea *Deuteronom* cap. 28). Ideea privind recompensa „hic et nunc” (aici și acum) din partea lui Dumnezeu pentru credință s-a menținut până în vremea Domnului Hristos. Astfel, când au întâlnit un orb din naștere, Ucenicii lui Iisus, care erau și ei tributari teoriei teologice iudaice privind pedepsele și recompensele, Îl întreabă pe Hristos; „Învățătorule, cine a păcătuit; acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?” (Ioan 9, 2). Prin răspunsul dat, Domnul Hristos răstoarnă cu totul vechea concepție religioasă, afirmând că Dumnezeu are un plan cu fiecare și că nu ne folosește chiar la nimic dacă încercăm să deslușim tainele Lui cu privire la om și la lume, în general. Pentru credinciosul evreu din vremea psalmistului, dar, de fapt, dintotdeauna, adevărata realizare pe pământ, fericire și bucurie de care ne vorbește acest verset (3), era aceea de a locui cât mai mult timp posibil pe pământul dat de Dumnezeu strămoșilor lui. A locui țara și a se hrăni pe sine și familia din pământul ei însemna a transforma o mare speranță exprimată în cartea *Deuteronom* (cap. 28, 1-14) într-o realitate fericită, care dorea a fi nu doar de o durată îndelungată, ci chiar veșnică. Psalmistul atenționează că, pentru realizarea acestui deziderat, sunt necesare două condiții: încrederea totală cu privire la lucrarea lui Dumnezeu în viața ta și a poporului tău și corectitudinea morală concretizată prin săvârșirea binelui (vers. 3) aproape necondiționat, adică neprivind în dreapta sau stânga la ceea ce fac alte neamuri sau confrății tăi care au devenit răi.

Unii Părinți ai Bisericii au înțeles și interpretat spiritual și eshatologic vorbele acestui verset, afirmând că cel care săvârșește fapte bune, după voia Domnului, își zidește pentru sine casă în ceruri, în care va locui veșnic, bucurându-se în Domnul. Sfântul Chiril, când comentează că psalmistul, deși zice la prezent „locuiește”, vrea să spună, de fapt, „vei locui”, iar pământul este cel